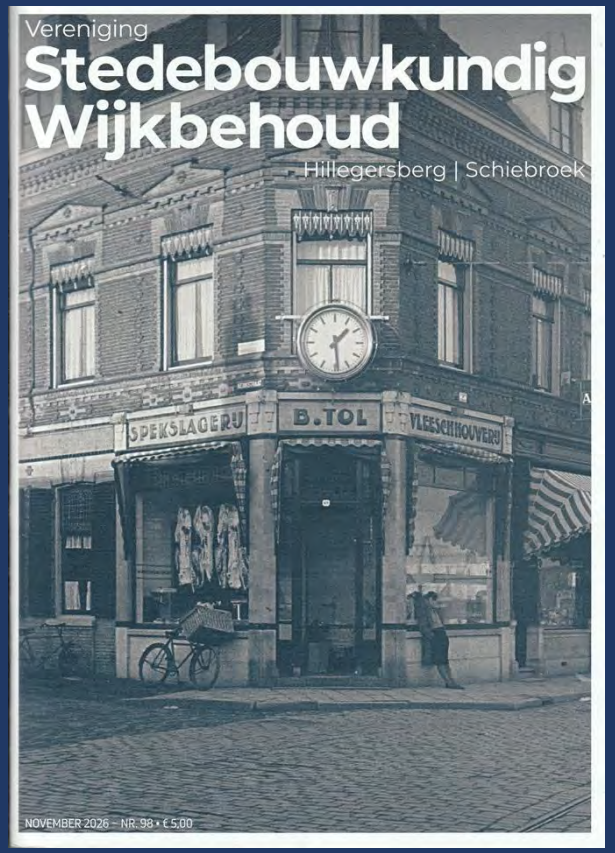
Vereniging
Stedebouwkundig
Wijkbehoud
Hillegersberg | Schiebroek

HOE DEED JE HIER JE BOODSCHAPPEN?

DE GESCHIEDENIS VAN DE WINKELSTAND IN HILLEGERSBERG EN SCHIEBROEK

VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD,
19 november 2026

Het magazine november 2026.
THEMA: WINKELEN IN HILLEGERSBERG EN SCHIEBROEK

WINKELEN IN HILLEGERSBERG EN SCHIEBROEK

1. Heel vroeger: nog geen winkels
2. Rond 1900: de eerste ‘echte’ winkels
3. Jaren twintig en dertig: meer winkels
4. Jaren vijftig: nog meer winkels
5. Rond 2000: minder en andere winkels: concurrentie, supermarkten, internet
6. En nu, anno 2026… en in de toekomst?

Marskramer

HEEL VROEGER:
NOG GEEN WINKELS

In de middeleeuwen en vroegmoderne tijd bestond de economie voornamelijk uit landbouw, ambacht, herbergen en kleinschalige handel.

Ruilhandel, markt en marskramers.

Kerkstraat.
Met de handkar langs de deuren.

ROND 1900:
DE EERSTE ‘ECHTE’ WINKELS

Er kwamen winkels. Maar veel ‘dagelijkse boodschappen’ werden nog thuisbezorgd.

De komst van elektriciteit, betere verbindingen met Rotterdam en de groei van de bevolking versnelden de komst van winkels.

Ca. 1890.

Dorpsstraat.

Rechts: Kruideniers-winkel van Van der Meer.

1900.

Dorpsstraat.

Links:
slagerij Tol.

1900.

Dorpsstraat met paardentram.

Links: slagerij Tol.

1910.

Kerkstraat.

1910.

Dorpsstraat.

1923.

Dorpsstraat met elektrische tram.

Links: slagerij Tol.

Bezorging van de
Broodbakkerij A. van Duijn, Terbregge.

WINKELIERS VAN TOEN

- De ‘vooroorlogse’ winkelier was heel anders dan de winkelier van tegenwoordig.
- Hij was vaak tevens ambachtsman, bezorger, buurman en dorpsfiguur.
- Klanten werden persoonlijk bediend, winkels waren klein en veel goederen werden nog aan huis bezorgd.
- Tegelijkertijd kwamen er gespecialiseerde zaken.

VANAF DE JAREN ‘20 AL VEEL MEER WINKELS

- In de jaren twintig en dertig brachten nieuwe woningen nieuwe winkels met zich mee.
- Winkelcentra in en nabij de Dorpsstraat en ook in en nabij de Kleiweg en ‘op’ Terbregge, maar nog (lang) niet in Schiebroek.
- En winkels op de hoeken van de nieuw aangelegde straten.

1930.

Straatweg/
Kootsekade.

1930.

Stationsweg, nu: Diamantweg vanaf de Kleiweg.

Café van Bouwmeester.

Melkboer Schildkamp bezorgt.

Circa 1930.

Kleiweg hoek Rozenlaan.

1931.

Potgieter-straat (Topaas-straat).

Kapper en groente-winkel op de hoek.

1934.

Ribeslaan.

Woningen met op de hoek de groente-winkel van A.A.C. van Asch.

Foto: 1954.

1935.

Terbregge, Bergse Linker Rottekade.

Links: manufacturen-zaak van G.J. Kool, rechts daarvan slagerij C. van der Welle en de sigarenzaak G. Rodenburg.

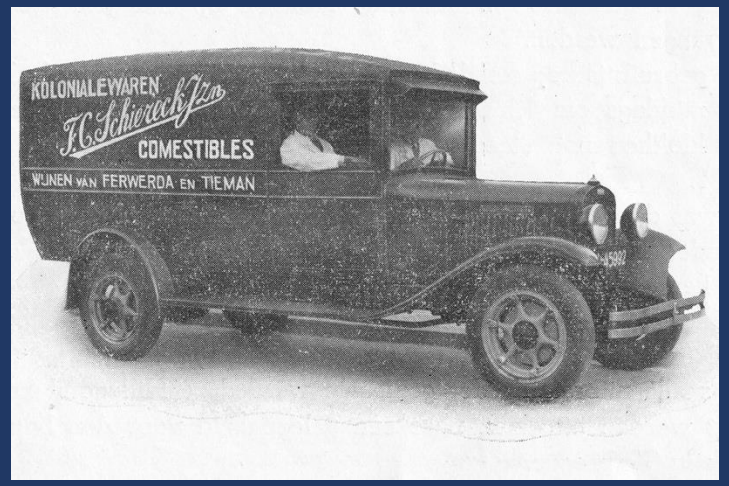

1926-1929.

Pr. Margrietlaan hoek W. v. Hillegaersberg-straat.

Op de vier straathoeken zijn nog steeds winkels te zien.

Foto: 2026.

Bezorging van ‘koloniale waren’
F.C. Schiereck, Kleiweg 127.

JAREN DERTIG:

WINKELS IN HILLEGERSBERG EN SCHIEBROEK

- Hillegersberg telde in 1936 al 77 winkels, waarvan 47 in de Dorpsstraat.
- Ook in Terbregge kwamen zo’n 15 winkels.
- Schiebroek groeide ondertussen van een dorp met 772 inwoners in 1920 naar meer dan 6.000 inwoners in 1935. Er kwamen winkels aan de Kleiweg.
- Bezorging aan huis bleef heel gewoon.

Attentie s.v.p.

Het adres voor Uw KAPPER is

Joh. Eschbach

Oranje Nassaustraat 37,
naast de Blikfabriek.

Tabak-, Sigaren- en Sigarettenmagazijn

H. Noorlander

Kleiweg 64, H'berg

Ruime sorteering
Rookersbenoodigdheden

L. KOETSIER

Kleiweg 51 - Tel. 40879

Speciale inrichting voor het herstellen van „Beter Schoenwerk".

Het vertrouwdste adres voor
Fruit en Delicatessen
is en blijft

DE HAAN

Kleiweg 48 - Straatweg 35
Telefoon 44386

PROGRAMMA

6. Optreden v.h. Muzikale Wondermensch Fred. Houben.
7. Daan Hooijkaas in zijn nieuw repertoir.

HAGE & Co.
Heerenmode
Hoeden
HILLEGERSBERG
Dorpsstraat 29
Telefoon 43723

Draagt onze COJO-overhemden
Pracht pasvorm; keurige dessins;
. . . en toch niet duurder ! !

Voor fijn Wit en
Zuiver Zeeuwsch Tarwebrood
is je adres:

A. M. Brevet
Dorpsstraat 56-58
Tel. 41473 — H'berg

Vraagt onze diverse Koeksoorten
GOED EN GOEDKOOP

JAC. KOOL
KRUIDENIER
Dorpsstraat 51
Telefoon 42411

Specialiteit in alléén 1ste soorten VERBRUIKSARTIKELEN tot zéér matige prijzen - Bediening en bezorging aan huis uiterst correct

H. Schop Jr.
Mr. METSELAAR
en AANNEMER van
Reparatiën en Verbouwingen

Tevens uw adres voor
:— WITKALK —:

Grintweg 3-5 - Tel. 44661

Voor Electriciteit naar
J. C. VAN DRIEL
Erkend Installateur
Ook het nieuwe Politiebureau is door ons geïnstalleerd.
ANT. DUYKLAAN, hoek Kleiweg
TEL. 42860

M. KOEVOET
Uw Drogist
is, was en blijft het beste en meest vertrouwde adres.
KLEIWEG 56 - Tel. 42860
MEENT 16 - Tel. 11832

Voor uw levering van
Kruidenierswaren
Flesschenmelk
en Brood
Beveelt zich beleefd aan
W. SNIJDER
Oranje Nassaustr. 39, H'berg

C. JANSEN
COMPLETE MEUBILEERING
KLEIWEG 8
WOONHUIS:
STRAATWEG 52b
STOFFEERDERIJ
REPARATIE-INRICHTING

PROGRAMMA

2. Felicitatien.
3. Optreden v. d. conferencier Daan Hooijkaas.

P. Heijblom
Dorpsstraat 62 — Hillegersberg

Alle soorten Gereedschappen
Huish. artikelen, IJzerwaren enz.
Ruime sorteering Kinderspeelg.
Alleenverkoop van DEMON
Petroleumvergassers en -Kachels.

Electrische Schoenmakerij
„Werklust"
Sinds 15 jaren gevestigd te
Hillegersberg — Dorpsstraat 78
thans ook
R. Rottekade 225 — Terbregge

Levert uitsluitend 1e klas werk, naar wensch, genaaid, hout gepend of gelijmd. Keurige afwerking - Spoedige aflevering.
H. J. PIETERSON

Voor direct een wagentje?
Bel dan:
44844
Garage „Hilvero"

Een nieuwe wagen en een nette bediening
Voor het a.s. Seizoen: Auto's met en zonder Chauffeur — Nieuw materiaal !
Jacob Ruijsdaellaan, Hillegersberg

H. Molle Gzn.
Tuinarchitectuur — Bloemist
Kweekerij: Strekkade
Woonhuis: Koekoekplein 1
Hillegersberg

Levert tegen scherp concurr. prijzen. Voor het maken van ontwerpen en begrootingen v. Stads-, Villa- en Rotstuinen. Vrijblijvend

Lokale winkels bepalen de lokale gemeenschap.

Adverteerders rond 1937.

Straatweg 42.

A. Vrinten, schoenen.

Kleiweg 101.

Van Dijk, drogisterij.

Bergpolder-plein 5.

Joh. van Ettinger, confectie.

Kootsche-kade 7-9.

H.A. Stam, bevrachting en opslag.

Juliana van Stolberg-laan 2-4.

W. Ameling, juwelier.

Beukenlaan
(Lijsterbeslaan) 49.

Anthos, bloemen.

Uitweg 3.

Schmidt-
mijer,
kapper.

Adriana-laan 198.

Van der Meer & Schoep, bakker.

Dorpsstraat 56.

Er komen winkels van ‘landelijke kruideniers’…

De latere supermarkten…

1935.

Dorps-
straat.

Circa 1935.

Terbregge.

Winkelblok met o.a. kruidenier Brasser, slager Sloof, groenteboer Hordijk, kapper van Noort en ijzerhandel Van Duijl.

De Bergse Dorpsstraat, 1952.

JAREN ‘50: VEEL NIEUWE WINKELS

De oude dorpshandel ontwikkelde tot een moderne stedelijke middenstand.

- De Bergse Dorpsstraat werd een belangrijk regionaal winkelcentrum: veel mode en schoenen
- De Kleiweg breidde uit
- De Peppelweg werd het centrum van Schiebroek
- De Van Beethovensingel werd een winkelgebied.
- Er kwamen nieuwe kleine wijkwinkelcentra: 110-Morgen, Asserweg, Meijersplein, Teldersweg.

1950.

Straatweg, hoek Kleiweg.

Modehuis Do waar eerder Café De Viersprong zat.

In 1955 kwam hier een blok huizen met zeven winkels.

1953.

De sigarenzaak Korver naast slager Tol is dichtgetim-merd…

Een Citoza bus was naar binnen gereden…

1953.

Sloop pand van Tol en Korver.

1954.

Nieuwbouw op de plaats van slager Tol.

1954.

Kerkstraat, bouw winkels.

Foto: Cock Tholens.

1954.

Nieuwbouw: Kerkstraat 2-8a en Bergse Dorpsstraat 98-106.

Circa 1955.

Bergse Dorpsstraat.

1954.

Peppelweg en Clematisstraat met winkels (nu gesloopt).

1959.

Nieuwbouw met winkels Peppelweg.

1957.

Weissen-
bruchlaan
met
winkels.

Foto:
1960.

1960.

Meijersplein-Noord met winkels.

Foto 1962.

1960.

Van Beethoven-singel, winkel-centrum.

1962.

Teldersweg met 16 winkels.

1965.

110-Morgen.

Minervalaan hoek Junolaan.

1969.

Streksingel.

Albert Heijn (nu: Hema).

Foto: Studio Johan Weemhof.

1961.

Wilgenlei vanaf Meidoorn-singel richting Ringdijk.

Bezorger van bakker Ulrich.

1966.

Terbregse-
weg.

Thuis-
bezorgd,
met paard
en wagen.

Nog wel…

Traditionele winkels zoals kleding en schoenen staan onder druk van internet.

VANAF 2000 (1)

- De stad Rotterdam is volwassen geworden
- Supermarkten worden groter en groter
- Traditionele winkels staan onder druk
- Internet wordt het ‘winkelcentrum’
- (en dus:) Horeca en wellness groeien

2020. Peppelweg, nieuwbouw.
Hier stonden flats met winkels.

VANAF 2000 (2)

- De Bergse Dorpsstraat is zijn regionale allure kwijt
- De Kleiweg is geen winkelstraat, maar een straat met winkels
- Het winkelgebied van Schiebroek is verkleind
- Terbregge heeft alleen nog de fietsenzaak Hordijk
- De kleine wijkwinkelcentra: Meijersplein, Teldersweg, Asserweg, Minervaplein e.a. kwijnen weg
- De Van Beethovensingel blijft het goed doen

In Rotterdam-centrum zijn geen winkels meer…

Enkele tientallen jaren later krabbelt de stad weer op.

Argonauten-weg.

Albert Heijn XL.

LIDL
LIDL

Internet-gebruik wordt groot…

en verdrijft veel kleine speciaalzaken.

bol.com
de winkel van ons allemaal

WINKELS

FASHION HORECA BOODSCHAPPEN SCHOONHEID ELECTRONICA

We gebruiken cookies en vergelijkbare technologieën om uw ervaring op onze website te verbeteren.

Freericksplaats 22A.

Leegstand, vaker ook langdurig…

Winkelstrip Asserweg.

Kleine winkelstrips ‘verloederen’.

Winkelstrip Meijers-plein.

Kleine winkelstrips ‘verloederen’.

Winkelstrip Teldersweg.

Kleine winkelstrips ‘verloederen’

Winkelstrip Minervaplein (110-Morgen).

Geen winkel te zien…

(wel dienst-verlening).

De Kleiweg is en wordt geen winkelstraat,

maar blijft een straat met winkels.

2021.

Zeeman wordt woonruimte.

Oude allure is er nog ‘een beetje’.

Peppelweg.

Vitaal, nà verkleining.

Van Beethoven-singel, vitaal winkelcentrum.

2012. Slagerij Tol Hofleverancier.

EN NU, ANNO 2026?

- Er zijn eigenlijk te veel winkels
- Veel winkels doen het redelijk goed
- ‘Anders’ is echt niet altijd ‘slechter’
- Nieuwe horeca en evenementen maken het hier gezellig

2012.

Slagerij Tol,
100 jaar,
Hofleverancier.

Rechts: CdK
Jan Franssen.

2021.

Rabobank wordt EcoPlaza.

2021.

Eerst Tommy Hilfiger, toen een optop-ping, nu Primera.

Classique dineren en ijsjes likken in het voormalig postkantoor.

Vernieuwde Weissen-bruchlaan.

Weissen-
bruchlaan.

Nieuwe
kunst-
handel.

2026.

Nieuw terras op de Freericksplaats.

Bergse Dorpsstraat.

Groenten als ‘altijd’, chocola is ‘nieuw’.

2025.

Le Marie Marché in Hillegersberg.

Stralende winkel-centra…

ook in de donkere winter-nacht.

Vereniging
Stedebouwkundig
Wijkbehoud
Hillegersberg | Schiebroek

EN IN DE TOEKOMST?

- Een stralende toekomst?
- Dat gaan we na de pauze horen van Klaas Bart van den Berg

- Dank voor uw aandacht.